

3. BÖLÜM

Türkiye’de Yapılan Ağız-Diş Sağlığı Hizmetlerinin Stratejik Değerlendirmesi

B. Başak KIZILTAN ELİAÇIK¹

Genel sağlık hizmetlerinin ayrılmaz bir parçası olan koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetleri toplumu oluşturan bireylerin en temel sağlık haklarından biridir. Bu hizmetin eksiksiz ve tam yapılabilmesi için ülke yöneticilerinin, sağlık hizmetlerinin planlanması ve uygulanmasında görev alan kurumların ve sahada görev yapan personelin uyum içinde çalışarak daha önceden belirlenmiş politikaları titizlikle uygulaması gerekir. Ancak bu sayede ağız diş sağlığı hizmetlerinde toplumsal nitelikte bir politika sağlanabilir.

Türkiye’de ağız diş sağlığı üzerine sunulan hizmetler içerisinde tedavi edici yöntemler ve protez ağırlıklı olarak tercih edilmekte ise de koruyucu ağız diş sağlığı hizmetleri üzerine tüm ülke nüfusu üzerine yapılmış bir uygulama henüz hayata geçirilmemiştir.

Türkiye’deki Sağlık Hizmetlerini koruyucu sağlık hizmetleri, tedavi edici sağlık hizmetleri ve rehabilitasyon olmak üzere üç ana başlık halinde değerlendirmek mümkündür. Kitabın bu bölümünde bu başlıklar ve alt başlıkları incelenecektir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hamidiye Diş Hekimliği Fakültesi, Çocuk Diş Hekimliği AD. basak.eliacik@sbu.edu.tr

luk meslek oda birlikleri (TDB) ve Sağlık Bakanlığının ilgili birimleri tarafından üstlenilmelidir.

Sistemin, yapılan tedavi ve araştırmaların sonuçlarının değerlendirilmesi, yapılması uygun görülen düzenlemelerin tıbbi ve maddi en az hasara yol açacak hızda değerlendirilmesi amacıyla, sağlık hizmetlerini denetleyen makam ve kurumlar veya kendi kendini değerlendirebilen ekonomik ve sayısal bir sistemin oluşturulması bundan sonra atılacak adımların sağlığı açısından faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Burt BA: Prevention policies in the light of the changed distribution of dental caries. *Acta Odontol Scand* 1998;56:179-86.
2. DePaola PF, Soparkar M, Van Leeuwen M, DeVelis R: The anticaries effect of single and combined topical fluoride systems in schoolchildren. *Arc Oral Biol* 1980;25:649-53.
3. Featherstone JD: Caries Prevention and reversal based on the caries balance. *Pediatr Dent* 2006;28:128-32.
4. Marinho VCC, Higgins JPT, Logan S, Sheiham A: Systematic review of controlled trials on the effectiveness of fluoride gels for the prevention of dental caries in children. *J Dent Educ* 2003;67:448-58.
5. James D. Bader, Daniel A. Shugars and Arthur J. Bonito: A systematic review of selected caries prevention and management methods. *Community Dent Oral Epidemiol* 2001;29: 399-411.
6. Ercan E, Dülgergil ÇT, Yıldırım I, Dalı M, Arcak R. İç Anadolu Bölgesi Şehir Merkezinde Yaşayan Çocuklarda, Farklı Koruyucu Uygulamaların Çürük Oluşumu Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi: 12 aylık çalışması sonuçları. *Ankara Diş hekimleri Odası Klinik Bilimler Dergisi* 2008;2:218-223.
7. Dülgergil, ÇT, Soyman M, Civelek A, Ercan E, Ercan M. Güneydoğu Anadolu kırsalında yaşayan çocuklarda değişik koruyucu uygulamaların değerlendirilmesi: 24 aylık saha çalışması sonuçları. *Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi* 2006;16:26-32.
8. Beltran-Aguilar ED, Goldstein JW, Lockwood SA. Fluoride varnishes: A review of their clinical use, cariostatic mechanism, efficacy and safety. *J Am Dent Assoc* 2000; 131:589-96.
9. Bawden JW. Fluoride varnish: a useful new tool for public health dentistry. *J Public Health Dent* 1998;58(4), 266-269.
10. Fure S, Lingström P. Evaluation of different fluoride treatments of initial root caries lesions in vivo. *Oral Health Prev Dent* 2009;7:147-54.